

N:o 45.

Af herr **J. G. Spangenberg m. fl.**, *angående anslag för inrättande af ett folkskolelärareseminarium i Örebro m. m.*

Uti Kongl. Maj:ts nådiga proposition till detta års Riksdag angående statsverkets tillstånd och behof föreslås i punkten 79 under åttonde hufvudtiteln, att Riksdagen måtte

dels till uppförande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med uppgjorda ritningar, af erforderliga byggnader för ett folkskolelärareseminarium i Strengnäs bevilja ett anslag af 218,000 kronor och deraf på extra stat för år 1902 anvisa ett belopp af 100,000 kronor;

dels ock för begynnande af verksamheten vid nämnda seminarium med början af höstterminen 1901 samt uppehållande af undervisningen vid seminariet under samma termin, äfvensom vår- och höstterminerna 1902, på extra stat för år 1902 anvisa ett belopp af 19,850 kronor.

Under hänvisning i öfrigt till hvad i den nådiga propositionen rörande detta ärende anföres, får jag vördsamt framhålla:

att den af Örebro stad erbjudna och enligt öfverintendentembetets utlåtande väl belägna tomten — å kartan betecknad »alternativ 1» — ej besväras af sämre byggnadsgrund, än att tekniska elementarskolans nya hus af betydliga dimensioner kunnat uppföras på en strax intill den ifrågasvarande belägen tomt och att enligt tekniska elementarskolehusets byggmästares yttrande, grundens beskaffenhet medför en ökad kostnad af endast 10 à 15 tusen kronor för nödig pålning;

att den af öfverintendentsembetet omnämnda tomten norr om elektriska aktiebolagets station — å kartan betecknad »alternativ 3» — enligt embetets utlåtande har god byggnadsgrund och är i öfrigt lämplig. Som skäl

Bih. till Riksd. Prot. 1901. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 19 Häft. (N:is 45-49). 1

mot dess användbarhet anföres, att den ligger »på ett temligen stort afstånd från stadens centrum». Den ligger dock ej mer än knappt 1,200 meter eller ungefär 12 minuters väg derifrån. Således på ungefär samma afstånd som den af Strengnäs stad erbjudna och af öfverintendentembetet varmt förordade tomten är belägen från denna stads centrum;

att den stadsdel, som gränsar mot den med »alternativ 3» betecknade tomten är stadd i snabb utveckling samt bebos af familjer, hvori tillfälle till inackordering gifves för elever vid ett eventuellt seminarium;

att ifråga om centralt läge samt goda och lätta kommunikationer Örebro obestridligt står framför Strengnäs, helst som det ifrågavarande seminariet väl närmast har att mottaga elever från Södermanland, Nerike, norra Vestergötland, vestra Vestmanland och delvis Dalarna;

att belysningen till och i det föreslagna seminariet lätt kan anordnas i Örebro, der gasverk och god tillgång på elektrisk kraft finnes, hvaremot det i Strengnäs torde bli rätt svårt att på ett fullt tidsenligt sätt ordna belysningen för ett dit förlagdt seminarium;

att seminariet förlägges till en stad, der stiftsstyrelsen har sitt säte, kan ju möjligen ha sina fördelar, dock torde man ej få tillmäta detta någon större betydelse, enär det svårligen kan påvisas, att de undervisningsanstalter — vare sig seminarier eller andra — som öfvervakas af stiftsstyrelsen, men ej äro förlagda till städer, der stiftsstyrelsen har sitt säte, prestera ett mindre godt arbete än de, som äro i åtnjutande af stiftsstyrelsens omedelbara omvårdnad;

att intet seminarium är förlagdt till ett så litet och föga utvecklingskraftigt sambälle som Strengnäs, och man får väl ej underskatta vigten deraf, att den i sitt kall inträdande läraren under studietiden fått med egna ögon skåda lifvet, der det något kraftigare pulserar och rör sig;

att det förhållandet, att ett seminarium en gång varit förlagdt till Strengnäs, men sedan af tidsförhållandenas kraf indragits, ej med fog kan åberopas som skäl för att ett seminarium dit åter bör förläggas — snarare tvärtom;

att, såsom af några framhållits, seminariets förläggande till Strengnäs är för denna stads utveckling af relativt större betydelse, än hvad dess förläggande till Örebro är för denna senare stad, medgifves villigt; men hufvudfrågan härvidlag är ingalunda upphjelpandet af ett stadssamhälle, utan att erhålla den, för seminariets jemna, allsidiga och lifskraftiga utveckling lämpligaste platsen;

att organistexamen, på grund af nu gällande lagbestämmelse, ej kan afläggas i Örebro, är sant; men hinder möter ej att der förbereda sig för densamma, lika bra som i Strengnäs. Denna examen lär ock sällan afläggas i sammanhang med folkskolelärareexamen, hvarförutom väl ej en sådan lagändring är otänkbar, att organistexamen må kunna afläggas äfven i icke stiftsstad, om kompetent examinator der finnes.

På grund af de skäl, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Örebro län, Örebro stadsfullmäktige, folkskoleinspektören för Strengnäs stifts Nerikes-del i punkten 79 under åttonde hufvudtiteln af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till detta års Riksdag angående statsverkets tillstånd och behof samt härofvän af mig anförts och hvilka framvisa obestriddiga företräden och betingelser för det ifrågavarande folkskolelärareseminariets förläggande till Örebro, får jag vördsamt hemställa,

det Riksdagen måtte — med afslag å Kongl. Maj:ts nådiga proposition i hvad den afser seminariets förläggande till Strengnäs — för sin del besluta:

dels till uppförande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med uppgjorda ritningar, af erforderliga byggnader för ett folkskolelärareseminarium i Örebro bevilja ett anslag af 218,000 kronor och deraf på extra stat för år 1902 anvisa ett belopp af 100,000 kronor;

dels ock, för begynnande af verksamheten vid nämnda seminarium med början af höstterminen 1901 samt uppehållande af undervisningen vid seminariet, under samma termin, äfvensom vår- och höstterminerna 1902, på extra stat för år 1902 anvisa ett belopp af 19,850 kronor.

Stockholm den 25 januari 1901.

J. G. Spangenberg.

I motionen instämma:

J. Johansson fr. Noraskog. Lars Eriksson. Folke Andersson.

A. P. Gustafsson. Gustaf Olofsson. E. L. M. H. Wijk.

A. F. Broström.